

פרק א'

בְּבֵאוֹר כָּלֵל חוֹבַת הָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ

ספר זה מכונן את הלומד בו להיות חסיד. עובד ה' אמיתי. הקומה הבסיסית ביותר שנדרשת מהאדם לבנות כדי להגיע ליעד הזה היא ידיעת תכלית החיים; מהי המגמה של החיים שלנו? טעם החיים של האדם הוא העונג הרוחני – השייכות והקשר לעולם עמוק ופנימי. תכלית זו בשלמותה תגיע בעולם הבא שם מתאפשרת הדבקות השלמה בה', אך כדי להגיע למצב השלם מוטל עלינו לעבוד בעולם הזה, לקנות בעמל את השלמות על ידי בחירה מרצון בדרך הטוב.

יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו:

והנה, מה שהורונו החכמים זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעדון הגדול מכל העדונים שיכולים לימצא. ומקום העדון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרפת לדבר הזה, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז הפצנו זה הוא זה העולם. והוא מה שאמרו זכרונם לברכה (אבות ד, טז), "העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא". והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה, הם המצוות אשר צונו עליהן האל יתברך שמו. ומקום עשיית המצוות הוא רק העולם הזה. על כן הושם האדם בזה העולם בתחלה, כדי שעל ידי האמצעים האלה המזדמנים לו פאן יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו, שהוא העולם הבא, לרוות שם בטוב אשר קנה לו על ידי אמצעים אלה. והוא מה שאמרו זכרונם לברכה (עירובין כב, א), "היום לעשותם" (דברים ז, יא) ומחר לקבל שכרם:

וכשתסתכל עוד בדבר תראה, כי השלמות האמיתי הוא רק הדבקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג, כח), "ואני קרבת אלקים לי טוב", ואומר (שם כז, ד), "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתני בבית ה' כל ימי חיי" וכי. כי רק זה הוא הטוב, וכל זולת זה שיחשבוהו בני האדם לטוב אינו אלא הבל ושווא נתעה. אמנם לשייכות האדם לטובה הזאת, ראוי שיצמל ראשונה וישתדל ביגיעו לקנותה, והינו, שישתדל לדבק בו יתברך בכל מעשים שתולדותם זה הענין, והם הם המצוות:

והנה שמו הקדוש ברוך הוא לאדם במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות התמרות, אשר אם ימשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה, כי כל עניני העולם, בין לטוב בין למוטב, הנה הם נסיונות לאדם. העני מצד אחד והעשר מצד אחר, פענן שאמר שלמה (משלי ל, ט), "פן אשבע וכחשתי ואמרת מי ה', ופן אגרש ונגבתי" וכי, השלנה מצד אחד והיסורין מצד אחר, עד שנמצאת המלחמה אליו פנים ואחור. ואם יהיה לבן חיל וינצח המלחמה מכל הצדדיו, הוא יהיה האדם השלם אשר יזכה לדבק בבוראו ויצא מן הפרוודור הזה ויכנס בטרקליו ליאור באור החיים, וכפי השעור אשר קבש את יצרו ותאוותיו ונתרחק מן המרחיקים אותו מהטוב ונשתדל לדבק בו — כן ישיגהו וישמח בו.

ראשית עבודת ה': בירור חובת האדם ותכליתו

בריאת האדם - כדי להתענג על ה' בעולם הבא

האמצעים לק רבועה"ז - הן המצוות

השלימות - רק הדבקות בה'

תושג רק בעמל האדם בקיום המצוות

כל עניני העוה"ז - נסיונות

השגת השלימות לפי מידת העמידה בניסיון

זולת זה – דבר אחר. שתולדתם זה העניין – שמביאים לידי הדבקות. פן אורש – פן אהיה רש.

למזלך יומי
מאמר

בשיתוף:

הרית הישיבה בית אל
Yeshiva.org.il
הלצי לזילס התיורה

www.yeshiva.org.il

www.meirtv.co.il

ביאורים

מדוע יסוד החסידות ושורש העבודה הוא לדעת מהי מגמת החיים שלי? לכל מעשה שאנחנו עושים יש רצון שעומד מאחוריו. הרצונות שלנו הם אלה שגורמים לנו לקום בבוקר (או לא לקום) והם אלה שיניעו אותנו לטוב ולרע. תפקיד האדם הוא לרומם את הרצון שלו. להתנתק מהרצונות הנמוכים של תאוות וכבוד ולהתחבר לרצונות טהורים וזכים החפצים בעשיית טוב בעולם. ככל שהאדם ירומם את רצונו, כך כל מעשיו יתרוממו. הוא יעשה יותר מעשים טובים, וגם המעשים הטובים שהוא יעשה יהיו בדרגה אחרת לגמרי. למשל אם אדם לומד תורה, יש הבדל גדול אם הוא לומד בשביל כבוד או 'תורה לשמה'. יסוד החסידות ושורש העבודה הוא להתחבר לרצון האמיתי שלנו. למגמה של חיינו. מהי המגמה שלנו? להתדבק בבורא עולם. להיות קרובים אליו ולהנות מזיו שכינתו. כשאנחנו זוכרים שזוהי המגמה שלנו, כל מעשה שאנו עושים מקבל אור אחר. לתת צדקה לעני זה לא רק לעזור לאדם מסכן, זה הרבה יותר מכך – דביקות בשכינה. כשנתחבר לרצון האמיתי שלנו, נבין שהדבר שאותו אנחנו באמת רוצים הוא דבקות בבורא עולם, בטוב האין-סופי. נבין שכל דבר אחר שאולי חשבנו שהוא טוב, הוא כלל לא טוב. אמנם לדבקות הזאת נגיע בצורה מלאה רק בעתיד, בעולם הבא. אך העתיד משפיע על ההווה. כשאנחנו עושים מעשה שעתידי להביא אותנו לדבקות, הוא מביא אותנו כבר עכשיו לדבקות בבורא עולם וכבר עכשיו אנחנו חיים בעולם טוב יותר. כבר עכשיו אנחנו חיים קצת בעולם הבא. זו בעצם כל עבודתנו בעולם הזה – להתדבק בבורא עולם. זו מטרת המצוות, וזו מטרת ההתמודדות עם הנסיונות – דביקות בשכינה, וכדברי הרמח"ל – להיות מואר 'באור החיים'.

הרחבות

1. האם להציב יעד גבוה או נמוך?

יסוד החסידות וְשֵׁרֶשׁ הָעֲבוּדָה הַתְּמִימָה הוּא. יש להתבונן מה צריכה להיות השאיפה בתחילת הדרך, האם יש להציב מטרות קרובות וקלות להשגה או שמא לשאוף גבוה מאוד למרות שעתה האדם לא נמצא קרוב למדרגה זו? על כך כותב ר' צדוק הכהן מלובלין (צדקת הצדיק א): "ראשית כניסת האדם לעבודת ה' צריך להיות בחפזון כמו שמצינו בפסח מצרים שהיה נאכל בחפזון ולא פסח דורות. מפני שהתחלה לנתק עצמו מכל תאוות עולם הזה שהוא מקושר בהם צריך לשמור הרגע שמתעורר בו רצון ה' ולחפז על אותו רגע למהר לצאת מהם אולי יוכל. ואחר כך שוב ילך במתינות ולאט כדין פסח דורות".

נראה שכך גם סובר רמח"ל שכבר בפתיחת הפרק הראשון עוסק במדרגה גבוהה ושאיפה רחוקה – "יסוד החסידות" (ועיין העמק דבר על בראשית יג ג).

2. מה הצורך בטירחה בעבודת ה'?

שְׁהָאָדָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְהִתְעַנֵּג עַל ה' וְלִהְנוֹת מִזֵּיו שְׂכִינָתוֹ. כדי שעונג זה לא יבוא לאדם באופן חיצוני וזר לו כמתנת חינם שאינו טורח בעבודה, עליו להתאמץ בקיום תורה ומצוות ותיקון מעלותיו (כדברי רמח"ל בדרך ה' פרק א, א-ב, דעת תבונות בתחילתו).

שאלות לדיון

האם האדם נברא כדי שיהיה לו כיף? מה לדעתך יותר קשה, ניסיון של עשירות או ניסיון של עניות?

בשיתוף:

הרשת הישיבה בית אל
Yeshiva.org.il
 הלשון הלאומי התיאור

www.yeshiva.org.il

www.meirtv.co.il

למזבח יומי
 מאת אוריאל